

Öyküden Öyküye

Necati ALBAYRAK

Rüzgâr kurumuş kırmızı biberlerin sesini anımsattı duvara.

Ben de duydum.

Hangi bahçenin etrafını çevrelediğimi düşündüm sonra. Bir yanım yıkılmış.

Paslanmış iki çivi arasında kendini salmış yorgan ipliği. Burnumu çektim. Bal rengi gözlerimde közlenmedik yangın. Kaç saattir uykusuzum.

Ağaçların yaprakları sustu susacak. İpteki salınım neredeyse durdu. Yaz çürüğü hava. Daha fazlasını yapacak değil. Yağmur da dindi zaten. İp gibiydi tabii. Biri yok bir diğeri sabit şimdi. Sessizlik.

Olanın üzerinde içleri boşaltılmışların irili ufaklı sıralanışı. Omuz omuza vermenin resmini çizmişler sanki. Ah dayanışma.

Olmayanın yerinde yeller de esmiyor ki! Gökten yere doğru akan inceden suya asılacak sebzeler de var mıdır? Boşluğu örmeye nice tuğla gerekir.

“Şu biberleri toplayıverirdi insan. Dilerim bozulmazlar. Zamansız yağmur. Öyle baktın da, eve alınmaları gerektiğini düşünemedin demek... Tuhaf. Kaskatısın bu ara. Âdeta duvar.”

Sarıldım anneme. İçime çektiğim güller kokusu. “Kızma öyle. Dalgınlık işte. Olmadı, yine kuruturuz. Çaresizliğin böylesine kapımızı hepten açık tutsak ne çıkar! Sıcaklar bitmedi ya henüz. Buralarda sonbahar bile yaz.”

*

Nice rüzgâr oldu, yaşlandım...

Rüzgâr geriye sarıldı: Kırk beşlik kadının aklar yürümüş saçları kömür karası sınırsız topuzunu buldu; köşedeki adamdım, kırçılıl yün hırkam daralmış omuzlarımı şal misali, kavranıp da bükülmüşlüğüünü sırtımın. Pörsümüş göğsümün-göbeğim terkiyle anımsandı, dirseklere yakın katlanmışlığı vardı gömlek kollarımın. Başkası sarı hasır şapkasına kavuştu: Bol delikli, yerlere düşmüş yuvarlanan, kuru çınar yaprağını açıkta bırakıp; kıyısına ağzını daya-

miş karıncanın biteviye yuvasına çekiştirdiği.

Rüzgâr daha da geriye sarıldı, geriye sarıldım; sarıldık! Geçmişe nice yolculuk. Geriye sarılan yıllar içerisinde çocuklaşan sesler, solgunluğunu yitiren renklerle parıldayan yüzler, anılarda kalmış donuk görüntülerin canlanması ve fotoğrafların gürül gürül dile gelişleri. Sarıldıkça sarıldık, ah gençlik; on sekizlik kızın simsiyah ince kıvrım zülüflerinden gözlerime dolan, geçmişte kalan günlerin ele avuca sığmadık aşkları: Göğsümde, göbeğimde sıcaklığım-sa yakarı kanın; kezzap dökülmüş gibi böğrümde saplı, kapıldığım yangınlarca keskin. Umurumda mıydı dirseklere yakın yırtılmışlığı, ipekten gömleğimin?

O hasır şapkalı başkası ise zeytin çekirdeğine denk boyutlarında işte, kıpır da kıpır karnındaymış ya annesinin! Karıncaysa aynı karınca, işinde gücünde yani...

*

“İşinde gücünde adamlarız biz!”

Yalan.

Şu adam bazı i'leri söylerken noktayı atarak oluşturduğu boşluğu şapka ile mi dolduruyor öyle? Biz yerine, “Biz!” demesi üzerine düşünüyorum bunu ve tarzına şapka çıkarmaya hiç de niyetim yok! Daha önce konuşma biçimi ya da sözleri içeriğinde pek bir yoğunlaşmış değildim açıkçası. Gerçi şu an dikkat kesildiğim için de olmadı ya farkındalığım: Başkaca sözcüklerini takip etmeye çalışıyorum ancak durmaksızın *biz'layıp* duruyor âdeti; diğerlerini algılamak imkânsız gibi. Arada kaynayıp varlıklarını saklıyorlar zaten. Dâhil olduğu yerden veya kişilerden edindiği güven duygusuyla yüzüne yapıştırılmış ezici maskesi kaskatı. Gücünü kendinden alamayışın ne büyük noksanlık olduğunu anlamak kabilinden kaygıları ne yazık ki henüz sahiplenmiş de değil. Bürokrasi insanları çocuklaştırıyor...

‘Falancanın yönetici kadrosuna yükselmesini tembihlediğimiz üzere *biz*, filancanın yıllardır çalışmayı arzuladığı kıyı kentine tüm engellere rağmen bir çırpıda atanmasını sağlamakla takdire şayan çabalarımız gereğince *biz*; *Ahmet* için *biz*, *Mehmet* için *biz*, *Hasan* için *biz*...’

Murat’a fısıldıyorum: “Bir daha *bizıldarsa* vuracağım bu adamı!”

Gidenler için düzenlenen veda yemeğinde ara-sıcaklar bırakılıyor tabaklarımızıza.

Yalçın’a dönüyor *Ziya*: “Bu kadar kısa kestirmezdin sen...”

“Oğlum istedi.”

*

“Amcanın saçları gibi istiyorum!..” dedi, çocuk.

Amca bendim.

“Sonra çok kısa oldu deme sakın.”

Babasının bu sözleri suskunlukla karşılandı. Aynadan yüzünü seçmeye çalıştım. Bakışları ellerine dönük olduğu için kafasının ancak tepe kısmını görebilmiştim; minderinde uyuyan kedi yavrusu sanki: Kestane kabuğu parlaklığında ancak yumuşak, inceden saçlar...

“Ben de öyle kestireyim mi?”

Çenesi göğsüne yapışmaktan kurtuldu âdeta: Başını birdenbire kaldırıp babasına yönelik biçimde, “Evet!” dedi sevinçle. Gülüştük. Berberden çıkışta gözleri üzerimdeydi küçümenin: Tanımsız bir dalgınlık ya da yükseklik korkusuna rağmen kıyısına gelinmiş uçurumun kaç metre derinlikte olabileceğinin anlaşılma çabası...

Yıllar öncesine gittim; bir bahçe düğününde dikkatle baktığım kemancıyı anımsadım. Öyle bakıyordu!

Öyle bakmıştım ve babamın ölmesini istemiştim ya o gün, ah ne acı... Kemancının babam olmasını keza!

Yalçın'a dönüyorum: “Senin yerini doldurmam mümkün değil ki benim...”

İstanbul'a atandığı için böyle konuştuğumu sanıyor.

*

İstanbul'u dinliyorum gözlerim açık!

Gittin. İyi olmanı isterim. Ben iyiyim. Suretinle sevişiyorum günlerdir. Avuçlarından öptüğüm ilk. Dudakların noksanı. Tütünümle kehribar. Çok sararmadım inan. Bahçeyi düzenledim en son. Babamın yetişemediği. En acısından biberler ektim; yanı başı lale-soğan. Geçen yıl kaybettik babamı. Havuza aldığım balıklar kırmızı, sanki camdan. Serçe parmağınca yani, üç boyut transparan: Ah, senin ifaden. Özlediğim kahkahan, kulaklarımda çınlıyor şimdi. Gözlerimce şadırvan. Daha ne olsun istediğim! Anacığım mı? Sorma, hâlâ aynı, bildiğince; komşu kızı deminde nice dir. Tanırsın, adı *Perihan*: Danteli ince dilimmiş, endamında servi-dirhem, yüreğince çekirdek; okumuşmuş, babasının biricigi... Soylarınca belli asil; soygunları, örtülü tabii ki! Uzatmak yersiz. Yaşıyla büyüğüm olsa da, özüyle; *mış*'ların bitmedik türevleri! Tenime zincir ve tüketen gücümü, kaçamadığım. Çok yakında, “Evet!” dersem; şaşırma. “Bir ayağım çukurda.” diyor; kırarsam anam, saçlarında gelinlik kınası. İçime çökerse onmadık yarası; zehir. Gönlü buruk göç eylerse garibim. Bunlar

değil asıl endişem. En çok, ya suretin de giderse diye korkuyorum: Takıp da koluna İstanbul'u; züppenin yeni bir, hayırsızın, kıl kuyruğun yepyeni. Taşıyabilir miyim? Çok yakında "Evet..." dersem, anla ki avuçlarından öpmek için tek; tütünümce eksiksiz, saçlarımca tarumar, belki de kendimi kandırdığım. Ben iyiyim. Suretinle sevişiyorum günlerdir. "Evet." dersem, hep *sevişememişim*: Ölümüne açıkken gözlerim, Şair'in dinlediği O şehirden; sularına degecek de ayakların.

Bugünler farklı: Nerede olursam olayım; gözlerin, gözlerimde hep! Sen, en küçük... Odasında evimin. Siyahı siyah, beyazı beyaz fotoğrafın; duvarımda asılı duran. Ve sende hiç olmadığı kadar uzun uzun bakmalar bana, yüzünde gördüğüm mahcubiyet farkı: Kırmızıdan sarıya dönüşen! Karşımda, dört yanı ahşap çerçevede; boyasını döken zaman, geçmişten şimdiye... Bugünler farklı; nerede olursam olayım gözlerin, sızar da içime. İmdi bileyip de ıslığı gezginin, ağzımı açmaz sandığım kör bıçağı; aydan seçsem yollarını sevdanın, nehirlere geçsem, denizlerinden dünyanın, çakıldan ağrılar bıraksam. Dokunduğum çölde-toprakta bulsam direncimi; cebimde taşınan iki avuç boşluğa sığınıp da sürsem izlerini, adımların dilinde. Sayıklasam o ince sancısını hasretinin; çektiğim serinlik rüzgârlar belinden, kar suyunda yıkanmış yüzüme aydınlık. Seken kurşun gibi kızgının da olsam, kimselere işlemeden yine; kapına gelsem, aşk... Yalnızlık namı terkinde: Vurup da yüreğinden, *sımsıcak*.

Ellerimi bıraktığımda, terazinin kefesini nasıl yakınlaşırsa toprağa öylesine bozuldu dengem. Herkesin ağırlığı kendine, tartılmadı yokluğun. Yetmedi kuşların, yaprakların gölgesi, ne de bahar yağmurları, erimesi karların. Nice yollardan geçmiş nice hâllerden, bulmuş ya demini: Koşuldukları yalnızlık hâlâ sahibi olmadığımı sandığım, hâlâ iyesiz; güneşten uzaklığımla anladıklarında havalara karışan her biri! Yolcular küçük eşyalar unutmaya meyillidir arkalarında. Bana kalan serinlikse geçici işte: Anılar. Hemen peşlerinden, adreslerine teslim gönderdiğim!

Eski tarihli mektup. Tazeliyorum ezberimi: Başımı kaldırıp baktığım gökyüzü açıklığında; pul pul yıldızlar, inceden aydınlık sunuyor, sarısına zarfın. Sevgilimin elleri değmiş, gözleri yeşil; dudakları hâlâ kokusuyla kirazın. Dokunuyorum parmakları ah nasıl da yakın, nasıl da üşümü! Kirpiklerimden biri düşüyor mührün silinmemiş kısmına, ucunda damladır ağlıyorum... Diğer yarısını gördüğüm mü var?! "Böyledir..." diyorum, "Böyledir yaşlanmak." Varsın, okunmasın tam. İçime çektiğim hava, rüzgârın gücünün yetmediği: Hazıranda postaya verilmiş, patikanın asfalta dönüşmediği ilk gençlik günlerimden gibi. Öylesine bahar kokulu işte. Sanırım 1987.

Sanırım 1987: ‘Tutup, ‘Başından!’ diyorsun; kıracak değilim. Hiç de sıkılmadan dönüp anlatıyorum öykümü, aynı başlangıca yeniden uğrayıp. ‘Ama.’ diyorsun; ‘Burası öyle değil de şöyle!’ ‘İyi ki değilmiş!’ ardından. Derinden çektiğin nefes; kafesinde göğsünün, başımı yasladığım huzur hanemde. Anlıyorum endişelerin en büyük sancımdan çok daha dev. ‘Orası acıydı!’ diyorum, gülümsetip; pekçe dayanılmaz afacan çocuk tavrımdan bir garip oyuncu repliği kulaklarına... ‘Yine mi dinlemedin beni?’ deyip de, unutturduğum geçmiş. Neydim, kimdim, nerelerden; önemli mi? Dilimde dudakların. Bir ıslak güvercin konuyor ya boşluğuna ağzımın, sus payım sanki. Susss...’

Görmedim günlerdir, yıllar... Buluşsak, hiç konuşmasak, ağlasak doya doyura. Gölgesi çekingen erik ağacı altında çiçekler toplanmamı mavi saçlarına; otlar, böcekler, ay... Sularımızı tanıyan yaz gecesinde sözcüklerin en saklı şiir bahçesi, yüreğimiz için işlese şu *tenüstü* doğayı. Öpüversem, öpülsem: Rüzgârlar dilinde yumup da gözlerimi geçmişe açılan perde içinde, ilk tanıştığımız güne değin; sen seni bulsan, ben de beni. Birbirimizde kalsak ayrılmaksak, geleceğe sırtımızı dönüp!

Çıkmıyorsun ki aklımdan; bilmediğin uçurum... Rüzgârım üzerinde taşınan sevdamsın, esmerce ekmeğim, çöl kumundan hâllice. İçimi içimden yakmaların. Hani uzatsan avuçlarını, kana kana sular içeceğim! Göremediğin, kuyulara salınan tenimin çektiğidir. Dediğim, kaynağında sen. Yüzündeki gölge, çözülmelik şifresiyle, hiçine dünyanın. Ellerim yitik. Bilmediğim rüzgârlar üstüne, sevdamsın, ekmeğim, çöl kumundan hâllice. Uzatsan avuçlarını, kana kana... Göremediğim, belki de yüreğim; dediğim, kaynağında ben: ‘Gökyüzünden sürülmüş bulutlar yağmurlarından anlaşılır. Kalbi deniz okurlar farklıdır, göğüs kafesinde akvaryum taşıyanlardan. Aşkla aralarına camdan duvarlar çekmişlerden çekindim, başkalarına ait sulara balıklarımı yüzdürenlerden; otlardan uzak, ne de ağların salındığı. Bulutundan sıyrılmış yağmur gibiyiz, çırılçıplak; yüreğimizin dört yanında şimşekler. Kaç damladır sevişir olduk, kaç damlada kirazi kiraz kılındıysa dudaklarım? Bükülecek mi zaman ve bileğimiz? İnceldiği yerden! Kopacaksa fırtına, kayalarsa kör; boylu boyunca olsun da dokunduğun. Sözümlü kesen rüzgârlar dilinde, gümbürtümüzdür işte vurulduğun, vurulduğum..! Yağmur ki yoğunluğunu anlatırken tükenmesi değil midir bulutların; mum gibi dibe vurması arılığın, aydınlık içre? Fazla oluyorum bazen; taşınan ırmağın bastığı tarlada ürün kaybı, çiçekleri kıran kırağı, kısırağın çekemediği ağırlık, fareler dışında ezilen gelinciklerden gözlerine taşınan yaşlar, neşterine kesilen damar, masalarda kalan paramparça sözcükler paydasından devrik dize şiirler türeten... Kendine kana’r bulut; bilir, gök çekimidir noksansız tutar hesabını. Kim dokunsa açılır, yağmurlardan dem vuran ıslaklığın tenlerin. O iççekim ki, kumaşı alevden saydam şemsiye üzerinden. Nice dönüşüm içinde bir yeri olduğu unutulmayan bu çarşıya uymazlığın söz çekimi; şiir midir ah, öyküsünü arayan?’

Tırnaklarımla kazınmayı bekleyen dağ, bu sökülmişlik yetmez eteği-
ne; ilk güneşte bırak sularını, zirvendeki karlardan eri de üstüme. Derinlerde
beklettiğin serinlikten bulacağım hayat, içimdeki ölüyü diriltmez. Hiç değilse
pakladığın olsun şu ten; hiç değilse son nefesinde arınan, dünyalar kirinden.
Küçükdilimle okuduğum şiir korkunun öncesi. Nice gürültü dışında tutuyorum
çığlığımı. Unuttuğum kendime yabancı kılınmış varlığım, yokluğa bedel.
Çektiğim sözcükler dindirmiyor içimdeki düzensizliği; ne de azaltıyor, dışıma
sızanı o yoğun. Gözümün bebeği, ah ne de çabuk büyüdün? Noksan-dökük
tümcelerle kundakladığım şiir anımsanmasın diyedir geçmişim. Çağlayanlara
serptim küllerimi, denizlere karıştım; boğdum, boğuldum siyahımla. Bulut-
lara değin kabardı tuzum; bana karlar işlemez, ne soğuk ne de buz: Başımın
üstünde hunidir dağların zirvesi! Ey benim zavallı yüceliğim, kimliğime biç-
tirmediğim ey yüce zavallılık giysisi; kumaşında çürüyen ben miyim? Tanrım
çıldırıyor; kimseden değil kendimden, çekildikçe gövdem... Birdenbire
mermere kesti de gün; yağmurlarla kollarından edilen ten. Karanlık sevgilim,
el yordamıyla ilerleyeceğimiz yolların ayaklarımız ucuna eklenmiş bir yeni
açılımı değil midir? Yürüdüğümde, her sonu başlangıç kulası adımlarım omuz-
larından alsın istiyorum sıcaklığını; hep yanımda olmanı. Yüzümde avuçların,
yılların izlerine tanıklık etmeni biteviye. Değişimin en küçük ayrıntısını dahi
kaçırmamak adına dudaklarına dokunduğumda; parmaklarında kırılmasını,
sevdamız şifresinin.

“Seni nasıl sevsem!” diyorum, gecenin bir yarısı: Üşümüş avuçlarımla sı-
ğındığım bedenim, ara yerinden tanıtırken en yeni yüzünü, eskimiş yüzü ter-
kinde sürüngen; nasıl da kıvranıp, salarken suyunu kabuğuna... Ağzımdaki
ateşi açığa vurup soluk soluğa, dirilen memelerin ucundan, ısırduğım elmanın
buruk tadıyla, çekip de kanını içimde yırtılan denizler gürzüne; dağları kuma
kesen yontulara, taşıyıp da toprağını. Doruklara ulaşan incelik içinde oltaya
takılan şahin yuvası: Olmadan nasıl!